

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: SUNDOK
Sagsbeh.: DEPSSBO
Koordineret med:
Sagsnr.: SJ-STD-DEPSSBO
Dok. nr.: 518516
Dato: 11-01-2018

NOTAT

Orientering om indsats for informationssikkerhed i almen praksis

Problemstilling/resumé

Sundheds- og Ældreministeriet og Praktiserende Lægers Organisationer samarbejder om en indsats for bedre informations- og cybersikkerhed og har gennemført eller gennemfører en række aktiviteter i perioden 2016-2018. Der er i efteråret 2017 gennemført en gap-analyse, som giver en pejling af status på it-sikkerheden i almen praksis. Analysen viser, at systemhusene generelt har en forsvarlig informationssikkerhed, og at det er de praktiserende læger selv, som udgør den største udfordring for informationssikkerheden i almen praksis ift. den fysiske sikkerhed omkring adgang til it-systemerne i lægeklinikkerne.

Der igangsættes med udgangspunkt i analysens resultater en informationskampagne, der skal skabe øget opmærksomhed og viden om informationssikkerhed og omgang med personfølsomme oplysninger i lægeklinikken for derved at løfte det generelle beskyttelsesniveau i almen praksis. Det handler blandt andet om at sikre back-up af patientjournalerne, fysisk sikkerhed om serverne i klinikken og at adgangskoderne til systemerne er stærke og bliver udskiftet regelmæssigt.

Baggrund

Alle praktiserende læger arbejder i dag i digitale journalsystemer og har som private erhvervsdrivende ansvaret for at sikre et tilstrækkeligt niveau af informations- og cybersikkerhed om patienternes data. Almen praksis indgår imidlertid i et tæt samarbejde med sygehuset og kommunen, og oplysninger om patienterne deles digitalt som led i den daglige kommunikation om patientbehandlingen. Det betyder, at sikkerhedsbrud på systemerne kan få alvorlige konsekvenser for borgernes retssikkerhed og for patientbehandlingen i hele sundhedsvæsenet. Sundheds- og Ældreministeriet (SUM) og Praktiserende Lægers Organisationer (PLO) har derfor igangsat et samarbejde om en indsats for bedre informations- og cybersikkerhed og et ensartet højt niveau i almen praksissektoren.

Borgerne skal have sikkerhed for, at deres fortrolige oplysninger ikke bliver tilgået uberettiget. Indsatsen er derfor en grundlæggende forudsætning for øget digitalisering i almen praksis og for det digitale samspil med det omgivende sundhedsvæsen. Behovet underbygges desuden af den kommende EU-forordning vedr. persondataskyldelse med virkning fra 25. maj 2018. Det bemærkes, at i modsætning til den offentlige del af sundhedsvæsenet vil almen praksis blive fuldt omfattet af de nye strafbestemmelser,

hvorfor lægerne også er økonomisk motiverede til at sikre sig holdbare løsninger, hvad angår persondatabeskyttelse.

Der er udmøntet 1 mio. kr. til indsatsen finansieret af midler afsat på Finansloven fra 2016 og frem til prioriterede it-initiativer i almen praksis, som har til formål at styrke sammenhængen og kvaliteten i behandlingen i almen praksis og styrke det digitale samarbejde mellem sektorerne i sundhedsvæsenet. Indsatsen indgår desuden i den fællesoffentlige Strategi for digital sundhed 2018-2022 "Et sikkert og sammenhængende sundhedsnetværk for alle".

Indsatsens indhold

Indsatsen består af tre delinitiativer, som er gennemført eller skal gennemføres i perioden 2016-2018:

1. Pixi-udgave af Sundhedsdatastyrelsen informationsvejledning
2. Gap-analyse med bl.a. compliancetest af systemleverandørerne og lægehus
3. Informationskampagne for praktiserende læger

Ad 1) Pixi-udgave af Sundhedsdatastyrelsen informationsvejledning

Der er i 2016 i samarbejde med PLO, MedCom og Sundhedsdatastyrelsen udarbejdet en pixi-udgave af Sundhedsdatastyrelsens vejledning om informationssikkerhed særligt målrettet praktiserende læger. Pixien blev udsendt i en trykt version til alle praktiserende læger i foråret 2017.

Ad 2) Gap-analyse af datasikkerhed hos systemleverandørerne og praktiserende læger

Der er i efteråret 2017 gennemført en gap-analyse, som giver en pejling af status på it-sikkerheden i almen praksis, herunder status for, at de alment praktiserende læger kommer i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen samt eventuelle mangler ift. gældende krav. Analysen er gennemført af it-sikkerheds-konsulenter, som har besøgt alle de otte it-leverandører (systemhusene) i almen praksis samt foretaget enkelte strikprøvebesøg hos praktiserende læger. De er blevet "tryktestet" af konsulenter for at kunne identificere de områder, der kræver størst opmærksomhed ift. informationssikkerhed og compliance med databeskyttelsesforordningen. Tre af de otte systemhuse genbesøges i foråret 2018 for at genteste systemhusene ift. de områder, hvor konsulenterne vurderede, at der var behov for opfølgning.

Analysen viser, at systemhusene generelt har en forsvarlig informationssikkerhed, og at det derfor er de praktiserende læger selv, som udgør den største udfordring for informationssikkerheden i almen praksis ift. den fysiske informationssikkerhed i klinikken blandt andet vedrørende fysisk sikring af it-servere eller adgangskontrol på it-systemer fx at adgangskoderne ikke skiftes ofte nok. Analysen peger desuden på, at de praktiserende læger har en forkert forventning om, at ansvaret for it-sikkerheden ligger hos deres it-leverandør, og samtidig fravælger lægerne i stort omfang de "sikkerhedspakker", som systemhusene tilbyder. De eksterne konsulenter, som har gennemført analysen, konkluderer i deres afrapportering, at det er tvivlsomt om de praktiserende læger på nuværende tidspunkt opfylder de kommende krav i EU's databeskyttelsesforordning, som derfor skal imødekommes inden 25. maj 2018.

Ad 3) Informationskampagne hos praktiserende læger

Med udgangspunkt i gap-analysens resultater er der igangsat et arbejde for en samlet informationskampagne om bedre it- og datasikkerhed målrettet praksisklinikkerne, dvs. de dataansvarlige praktiserende læger og deres personale. Kampagnen skal skabe øget opmærksomhed og viden om informationssikkerhed og omgang med personfølsomme oplysninger i klinikken for derved at løfte det generelle beskyttelsesniveau i almen praksis.

Kampagnen forberedes i et samarbejde mellem eksterne konsulenter. Den lanceres i februar 2018 og forventes at strække sig over det meste af 2018 på forskellige kommunikationskanaler (mailkampagne, videoer, artikler og sociale medier).

PLO afholder desuden i 2018 en række stormøder, som led i informationskampagnen, der har til formål at skabe øget bevidsthed blandt lægerne om deres ansvar og krav i den kommende databeskyttelsesforordning. Endvidere lancerer PLO en hjemmeside med information og vejledninger på www.laeger.dk (under PLO) med en række informationer til læger og systemhusene med gode råd til håndtering af it-og informationssikkerhed, en dataflowsbeskrivelse, en køreplan for tilsyn af it-sikkerhed samt en fælles skabelon for indgåelse af databehandleraftaler mellem lægerne og systemhusene.

Sundheds- og Ældreministeriet vil inden udgangen af 2018 gøre status på indsatsen, herunder en vurdering af, om der er behov for en yderligere tiltag målrettet informationssikkerhed almen praksis som led i indsatsen under Strategi for digital sundhed 2018-2022. Det bemærkes desuden, at Sundheds- og Ældreministeriet med en risikobaseret tilgang løbende igangsætter tiltag for at styrke cyber- og informationssikkerhed i hele sundhedsvæsenet blandt andet i en kommende sektorstrategi for sundhedssektoren i forlængelse af regeringens arbejde med national strategi for cyber- og informationssikkerhed.